

ליקוטי מוהר"ן בפרשה - 129

משפטים' - שקלים - ה'תשפ"ג מאת הרה"ג אליהו עטיה שליט"א

לקבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

מבוסס על ליקוטי מוהר"ן - תורה קב"ט (ח"א)

פרשת שקלים / הצילני מקליפת המן עמלק / בכל נסיעה לאומן צריך למצוא איזה נקודת התחדשות / בזמן עתליה כמעט כלה זרע דוד / חלוקת מלכות בית דוד / חתונת מלכות יהודה עם מלכות ישראל והסוף / הצלת יואש המלך בעליית קודש הקדשים / הברית שכרת יהוידע הכהן / הקופת צדקה הראשונה שעשה יהוידע / אם היה אהרן הכהן בדור יהוידע היה יהוידע גדול ממנו / 'אֶנְחֵנוּ מֵאֲמִינִים וְיִדְעִים' / הָאֵשׁ שְׁלִי תוֹקֵד עַד בֵּיאת הַמְּשִׁיחַ / עיקר שלמות מצות "ואהבת לרעך כמוך" מקיים אדם באשתו / אהבת הצדיק היא האהבה הכי גדולה / על ידי אמונה ואהבה לצדיק נהפכים למהות הצדיק / כשהלך רבינו ד' אמות בארץ ישראל השיג כל מה שרצה / סיפור על הבעש"ט מה הרויח תלמידו כשהתקשר אליו איך שייך להבין מה שאמר 'להיות כמוני ממש' / 'סמכו על כוחי', וכוחו גדול מהתורות והעצות שגילה / מה לכם לְדַאֵג מֵאַחַר שְׁאֵנִי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם / הביאו לי 'אבנים וסיד' ואני בונה מהם בניינים נפלאים / מעלת בצלאל / מדוע לבניית המשכן הוצרך צרוף האותיות שנברא בו העולם / בצלאל עושה את המנורה מה שמשא לא יכול לעשות / את הקמת המשכן יכל רק משה / לצרף את עבודת הדור ולעשות ממנה משכן זה רק צדיק האמת / אי אפשר להיות איש כשר בלי להתקרב לצדיק האמת / החילוק בעולם בין קודם שיש צדיק לאחר כך / בדורות שנתגלו הצדיקים יש נסיונות גדולים יותר / חמשה יחידים הדורות / ענת ההתקשרות לרבינו הקדוש / נצחתי ואנצח גמרתי ואגמור / גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן / הבן יכול לעשות טובה לאבא אבל לא האבא לבן / המסירות נפש של דוד להצלת אבשלום מהגיהנום / גם רבינו זכה לקבל את הכח הזה להוציא אדם מהגיהנום / הבחירה שלנו היא האם להאמין לצדיק או לא / העצה לחיזוק באמונת רבינו - ללמוד הרבה את ספריו הקדושים / 'הצדיק יבול להעלות מתים למִדְבָרָה גְדוֹלָה' / הבעש"ט מעלה ומוריד ומעלה יהודי לעולם העליון / צריך למצוא איך לעשות שהצדיק יכיר לי טובה

השיעור לרפואת שלמה של שרון בן נעמי נעמי אל נא רפא נא לוי.

פרשת שקלים

א. אנחנו בפרשת משפטים ובשבת זו נקרא פרשת שקלים, שהיא פותחת את ארבע הפרשיות. שתיים מהן קשורות לחג הפורים, והן: 'שקלים' ו'זכור'. ושתי הפרשיות שקשורות לחג הפסח - הן: 'פרה' וה'חודש'. וכבר עכשיו אנחנו מתחילים את ההכנה, וכמו שיש לנו את חודש אלול כהכנה לפני ראש השנה - תשרי, כך יש לנו את החודש הזה שיש בו ד' פרשיות - שזה ההכנה שלפני ראש השנה - ניסן. רבינו בליקוטי מוהר"ן (תורה מ"ט ח"א) מציין שיש שני ראשי שנים יש ראש השנה א' בתשרי, ויש ראש השנה בא' בניסן. ושני הראשי השנים האלה הם מאוד קשורים לברסלב'רס, כי בא' בתשרי - כולם באים לאומן ראש השנה של רבינו. ו-א' בניסן זה יום ההולדת של רבינו הקדוש.

הצילני מקליפת המן עמלק

ב. בברסלב מקובל מר' נתן שכבר ארבעים יום לפני פורים - מיום ה' שבט - עושים הכנה לפורים, שמבקשים מהקדוש ברוך הוא: "הצילני מקלפת הקמן עמלק וזבני לקדשת מרדכי ואסתר" - ולמדנו, שעיקר קליפת הקמן עמלק' - לקרר אותנו מהאמונה בהקדוש ברוך הוא, אמונה בצדיקים, אמונה בניסים, והזכות הגדולה להתקדש בקדושת מרדכי ואסתר - שזוכים לאמונה בהקדוש ברוך הוא, בצדיקים ובניסים.

בכל נסיעה לאומן צריך למצוא איזה נקודת התחדשות

ג. נפתח בענין ההפטרות של 'שבת שקלים', הספרדים מתחילים בפסוק (מלכים ב' יא, יז): "וַיִּכְרַת יְהוֹיָדָע אֶת הַבְּרִית בֵּין ה' וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם", והאשכנזים מתחילים בפסוק (שם יב, א): "בֵּין שְׁבַע שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמִלְכוֹ". וראיתי היום חידוש פלאי בענין של יהוידע הכהן הגדול. וזה גם קשור לענין החזרה שלי מהנסיעה לרבינו הקדוש,

וכמו תמיד אני משתדל לתת שיעור בנושא שאליו התייחדה הנסיעה לאומן. והנקודה של הנסיעה שלי הפעם היתה: להתחדש בהתקשרות לצדיק האמת. בכל נסיעה לצדיק יש את הנקודה שבשבילה באים לצדיק. ולכן היום נאמר שיעור יותר 'ברסלבי', אחת הנקודות המרכזיות בברסלב, מכיון שרק עכשיו חזרנו מהנסיעה, ואני מרגיש את האור של רבינו מאוד חזק.

בזמן עתליה כמעט כלה זרע דוד

ד. מובא בחז"ל (סנהדרין צה.), שאמר הקב"ה שמחמת עוון נוב עיר הכהנים שנהרגו בגרמת דוד המלך, יענש דוד שיכלה זרעו (ע"ש בסוגיא שו"ה המסנא), ושם לקמן (דף צה:), מובא בגמ': מנלן דכלה זרעיה דדוד - דכתיב (מלכים ב' יא, א) "וַעֲתָלְיָה אִם אֲחֻזְיָהוּ רָאֲתָהּ כִּי מֵת בְּנָהּ וַתִּקֶּם וַתֵּאָבֵד אֶת כָּל יָרֵעַ הַמְּמַלְכָה". (מקשה הגמ') והא אשתייר ליה (מזרע דוד) "וואש" - התם נמי אשתייר (מנוב עיר הכהנים) 'אביתר' וכו'. אמר רב יהודה אמר רב: אלמלא לא נשתייר אביתר לאחימלך בן אחיטוב, לא נשתייר מזרעו של דוד שריד ופליט.

חלוקת מלכות בית דוד

ה. ומה היה כל הסיפור: דוד המלך העביר את המלוכה לשלמה בנו, שמלך ארבעים שנה, ושלמה העביר את המלוכה לרחבעם בנו. ובימי רחבעם נקרעה הממלכה, ורחבעם מלך רק על יהודה ובנימין, ועל עשרה שבטים מלך ירבעם בן נבט. כי כשרחבעם עלה למלוך באו אליו העם ואמרו לו: אביך שלמה הכביד עלינו את עול המס, וזה קשה לנו מאוד, מילא אביך נצרך לבנות את בית המקדש, אבל אתה לא חסר לך כלום ב"ה, ולכן תפחית מעלינו את עול המיסים. אמר להם: טוב תנו לי להתייעץ. והוא הלך להתייעץ עם הזקנים שהיו לפני שלמה. והם אמרו לו: אם היום תהיה עבד לעם הזה, ותשמע בקולם, הם יעבדו אותך, אבל אם לא תשמע ח"ו ימרדו בך. ורחבעם לא שמע לעצתם, והלך להתייעץ עם הנערים שגדלו איתו, והם אמרו לו: תגיד להם: קוטני (הזרת שלי) עבה ממותני אבי' - שלמה המלך. ורחבעם הלך אחר עצת הנערים, ואמר (מלכים א' יב, ידט): "אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בְּשׂוֹטִים וְאֲנִי אֲיַסַּר אֶתְכֶם בְּעֶקְרָבִים, וְלֹא שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל הָעָם כִּי הִיְתָה סִבָּה מֵעַם ה' לְמַעַן הָקִים אֶת דְּבָרֵי אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי אֶל יִרְבְּעָם בֶּן נְבָט". וזאת היתה הסיבה לקריעת הממלכה, כי כשראו העם שהמלך מתנהג איתם קשה, אמרו (שם, טז): "מָה לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה בְּבֶן יִשְׂרָאֵל עֲתָה רָאֵה בֵּיתְךָ דָּוִד וְגו'". וכשרחבעם ניסה בכח להחזיר אליו הממלכה כמו שכתוב (שם, כא): "וַיָּבֹא רַחְבֵּעַם וְיִרְשָׁלַם וַיִּקְהַל אֶת כָּל בֵּית יְהוּדָה וְאֶת שְׁבַט בְּנֵימִן מֵאֲהָ וּשְׁמֹנִים אֲלָף בַּחֹר עֲשָׂה מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת הַמְּלוּכָה וְגו'", בא הנביא שמעיה ואומר להם: "שׂוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאֲתֵי נִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה". וכך נחלקה המלכות לשתיים: מלכות ישראל ומלכות יהודה.

חתונת מלכות יהודה עם מלכות ישראל והסוף

ו. שש מלכים הראשונים של מלכות בית דוד: דוד, שלמה, רחבעם אביה, אסא, יהושפט. בזמן דוד ושלמה היתה מלכות אחת,

ואשנתו היתה יהושבע (אחות אחזיהו), ושתיהן הצילו את זרע בית דוד, שזה יואש המלך.

הקופת צדקה הראשונה שעשה יהוידע

ט. במשך 125 השנים שעברו מאז ששלמה המלך בנה את בית המקדש, עד הזמן הזה, נוצרו בעיות בבדק הבית והבנין היה צריך שיפוץ, (ובפרט המלכים האחרונים: יהורם, אחזיהו, ועתליה, הוניחו את בית המקדש ולכן הוא היה צריך שיפוץ יסודי). בהתחלה רצו לשפץ, אבל הכסף לשיפוץ לא הגיע. ואז יהוידע הכהן הגדול היה הראשון שהמציא רעיון של 'קופת צדקה'. כמו שכתוב (מלכים ב' יב, ט): "וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקַּב חֹר בְּדִלְתוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ מִיָּמִין, בְּבֹאֵי אִישׁ בֵּית ה' וַנְּתַנוּ שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים... אֵת כָּל הַכֶּסֶף הַמּוֹבֵא בֵּית ה'". כל מי שרצה להתנדב לא העביר את הכסף לאף אחד (שלא יעלם הכסף בדרך), אלא הכניס אותו ישר לקופה שבבית המקדש. וכשרואים שרב הכסף בארון, ואין מקום להכניס יותר, אז הכהן הגדול והסופר של המלך מוציאים את כל הכסף ונותנים לעושי המלאכה, וכך עשו שיפוץ מסיבי לבית המקדש.

וזה חסד הגדול שעשה יהוידע, וכתוב בדברי הימים (ב' כד, טרשז): "וַיִּזְקֶן יְהוֹיָדָע וַיִּשָּׁבַע יָמִים וַיָּמָת בֶּן מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה... וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּעִיר דָּוִד עִם הַמְּלָכִים" – יהוידע הכהן הגדול הוא היחיד שנקבר בקברי דוד המלך, למרות שהוא לא היה מלך אלא כהן גדול, וזה מקום ששמור רק למלכים, ומה הסיבה (שם)? "כִּי עָשָׂה טוֹבָה בְּיִשְׂרָאֵל וְעַם הָאֱלֹהִים וּבֵיתוֹ". וזה שבח עצום. אבל זה כאין וכאפס לעומת מה שמובא במדרש פלאי, וכעת אנחנו מגיעים לנקודה של 'ברסלב'.

אם היה אהרן הכהן בדור יהוידע היה יהוידע גדול ממנו

י. מובא במדרש (קהלת רבה א, ד) "אָמַר רַבִּי בְּרַכְיָה בְּתִיב (דברי הימים א' יב, כח): 'וַיְהוֹיָדָע הַנְּגִיד לְאַהֲרֹן וְכִי יְהוֹיָדָע הָיָה נְגִיד לְאַהֲרֹן? (הרי הוא היה 500 שנה אחרי אהרן הכהן), ואומר המדרש משפט מבהיל: "אֵלֶּא אֵלֹו הָיָה אַהֲרֹן קִנֵּם בְּדוֹרוֹ שֶׁל יְהוֹיָדָע, יְהוֹיָדָע הָיָה גְדוֹל מִמֶּנּוּ בְּשַׁעֲתוֹ". כלומר שאפי' אם אהרן הכהן היה בזמן יהוידע הכהן הגדול, אהרן היה כפוף ליהוידע. וזה דבר שקשה להבין, הרי מי לנו גדול מאהרן הכהן הגדול האבא של כל הכהנים? והביאור הוא כך: מסבירים מפרשי המדרש הקדמונים (עוד קודם שהיה חסידות), שהצדיק שבאותו דור, הגדולה שלו כל כך גדולה, עד שאפילו אם יבואו צדיקים גדולים מדורות קודמים לאותו דור, הם יצטרכו להתבטל אל הצדיק שבאותו הדור. ופה נבין איזה ענין: יש שיחות בחיי מוהר"ן שהם קצת קשות, שרבינו אומר שם, שאפילו אם האר"י היה בדורי היה בא לשמוע תורה ממני, וגם על הבעל שם טוב. וגם על רבי שמעון בר יוחאי, ומי שלא מכיר מדרשים, נבהל מהמשפט הזה, איך אפשר להבין דבר כזה? אלא שבאמת זו המסורת בעם ישראל וכך הדרך הנכונה: כל צדיק בדורו, כולם צריכים להיות כפופים אליו אפילו הצדיקים מדורות הקודמים. וזה פירוש הפסוק "וַיְהוֹיָדָע הַנְּגִיד לְאַהֲרֹן" – מכיון שהוא היה צדיק הדור – לכן הוא היה נגיד אפילו על אהרן הכהן.

ובתקופת רחבעם, אביה, ואסא, היו מלחמות בין יהודה לישראל, עד שבא יהושפט (שהוא דוד שישי) שהיה צדיק גדול מאוד והחליט לעשות לזה סוף, וחיתן יהושפט את בנו יהורם עם עתליה בתו של אחאב מלך ישראל, ונולד להם הבן אחזיהו. אחרי שנפטר יהורם, מלך על יהודה המלך אחזיהו. ובישראל מלך הבן של אחאב ששמו היה יורם, והוא עשה מלחמה עם חזאל מלך ארם, ונפצע יורם מלך ישראל במלחמה. וכתוב (מלכים ב' ח, כט) "וַיָּשָׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא בַּיַּדְעָאֵל מִן הַמְּכִים אֲשֶׁר יָבְהוּ אֲרָמִים בְּרַמָּה בְּהַלְחָמוֹ אֵת חֲזַאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַאֲחִיזְיָהוּ בֶן יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לְרְאוֹת אֵת יוֹרָם בֶּן אַחְזָב בַּיַּדְעָאֵל כִּי חָלָה הוּא". באותו זמן אלישע הנביא משח את יורם בן נמשי להיות מלך ישראל, וצויה אותו (שם ט, ז) "וַהֲפִיטָה אֵת בֵּית אַחְזָב אֲדַנְיָד". ויהוא קיים את דברי הנביא והרג את כל בית אחאב, וכשהוא ראה את אחזיה מלך יהודה – שהוא בן של יהורם ועתליה, הרג גם אותו, כי גם אחזיה מלך יהודה היה נכד לאחאב מצד אמו והיה רשע, כמו שאמרו בגמ' בסנהדרין (דף קב:) על אחזיה 'אמר רבי לוי: שהיה קודר אזכרות, וכותב עבודה זרה תחתיהן'.

הצלת יואש המלך בעליית קודש הקדשים

ז. כשנהרג אחזיהו (הבן של יהורם ועתליה), אז עתליה אמו שהיתה בתו של אחאב השמידה את כל זרע בית דוד וכנ"ל. וזה הרקע לסיפור של הפטרת 'שקלים' שנקרא השבת. כי כמו שהזכרנו שניצל לבית דוד יואש בנו של אחזיהו. וכמו שכתוב (מלכים ב' יא, ב:ג): "וַיִּתְקַח יְהוֹשָׁבֵעַ... אֶחָת אֲחִיזְיָהוּ אֵת יוֹאָשׁ בֶּן אַחֲזִיָּה וַתִּגַּב אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמּוֹמְתִים אֹתוֹ וְאֵת מִינְקָתוֹ בְּחֹדֶר הַמַּטּוֹת וַיִּסְתְּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עֵתְלִיָּהוּ וְלֹא הוּמָת, וַיְהִי אֵתָּהּ בֵּית ה' מִתְחַבֵּא שֵׁשׁ שָׁנִים וְעֵתְלִיָּהוּ מְלָכָת עַל הָאָרֶץ".

מה זה חדר המיטות? כתוב במדרש (שיר השירים רבה א, טז ב) שהיה זה בעליית בית קדש הקדשים. בית המקדש (ההיכל וקודש הקדשים) יש לו שתי קומות, והקומה העליונה היא די ריקה. והמקום שמעל קודש הקדשים נקרא: 'עליית קודש הקדשים', ושם יהושבע החביאה את יואש התינוק, והוא חי במקום הזה שש שנים. (ולמה מקום זה נקרא חדר המיטות? לרמוז על האהבה של הקב"ה עם ישראל). וכשגדל המליך אותו יהוידע הכהן, וכמו שכתוב (מלכים ב' יא, ד): "וּבְשָׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח יְהוֹיָדָע וַיִּקַּח אֵת שְׂרֵי הַמַּאֲוֹת וְכו' וַיָּבֵא אֹתָם אֵלָיו בֵּית ה' וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית וַיִּשָּׁבַע אֹתָם בְּבֵית ה' וַיֵּרָא אֹתָם אֵת בֶּן הַמֶּלֶךְ", ואח"כ הוציא יהוידע את יואש משם והמליכו על יהודה. וכשהמליכו את יואש הרגו את עתליה בחרב.

הברית שכרת יהוידע הכהן

ח. וזה הסיפור של הפטרה שלנו (שם, י): "וַיִּכְרַת יְהוֹיָדָע אֵת הַבְּרִית בֵּין ה' וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם לְהָיִת לָעָם לַה' וְגו'". יהוידע עושה ברית בין הקב"ה לבין המלך והעם – כדי שעם יהיו מסורים להקב"ה. והוא עושה גם ברית שנייה בין המלך ובין העם שכולם יהיו משועבדים למלך וישמעו בקול המלך. יהוידע היה זקן מופלג בן 130 שנה (דבר שלא היה מצוי אפי' בימים ההם) יהוידע נולד בזמן שלמה המלך, וחי עד אמצע ימיו של המלך יואש. הוא היה הכהן הגדול

'אנחנו מאמינים ויודעים'

יא. יש משפט שאומר: 'אנחנו מאמינים ויודעים'. מה הכוונה? רבינו אומר (ליקוטי מוהר"ן תורה ח' תניינא), שבמקום שבו מסתיים השכל – שם מתחילה האמונה – מה שאנחנו יודעים – כל אחד כפי מה שמשער ומבין בליבו (ע' זוהר וירא דף קג). כל מי שזכה להתקרב אל רבינו הקדוש ולמד את התורות שלו, נפתח לו ידיעה מגדולת הצדיק, וזה דבר נפלא. אבל הידיעה בשכל שלך מגיעה עד מקום מסוים, ומעל זה – כבר צריך להשתמש באמונה, וככל שאדם זוכה יותר להתקרב אל הצדיק וללמוד את התורות שלו, הוא יודע יותר, והאמונה שלו נמצאת במקום יותר גבוה, ומגיעה למקום יותר גבוה. ולכן השתמשנו בלשון 'אנחנו מאמינים ויודעים'.

האש שלי תוקד עד ביאת המשיח

יב. רבינו הקדוש אמר את המשפט שהוא מפתח לכל חסידות ברסלב: (חיי מוהר"ן אות מ"ו) "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח". כלומר, ממני עד המשיח לא יהיו עוד חדשות – ולמה? כי רבינו הביא לנו את כל מה שאנחנו צריכים עד ביאת המשיח, גם תורה וגם עצות. ולכן כשמדברים על צדיק הדור – בדורנו – זה רבינו הקדוש. ובעיקר זוכים להרגיש את זה בציון הקדוש באומן, וכל פעם שמגיעים לשם, רואים את השתפכות הנפש, את התשובה האמיתית, את הבכיות שאנחנו זוכים לעשות שם, מה שלא זוכים בשום מקום אחר, ולדבר שם דיבורי אמת, ולהרגיש את קירבת ה' יתברך בצורה נפלאה – וכל זה כי לצדיק הדור יש כח עצום לפעול על כל יהודי.

ומה שצריך זה רק לפתוח את הדלת של הלב שלך – ולתת לאור להיכנס. ואיך פותחים את הדלת? בשתי מילים: ידיעה ואמונה. ככל שאתה זוכה יותר ללמוד את תורת הצדיק, להבין תורה בליקוטי מוהר"ן, להבין מידה בספר המידות, להבין רמז בסיפורי מעשיות – הצדיק נתפס אצלו בצורה אחרת לגמרי, והאור שמאיר לו מהספרים הוא גדול מאוד. וכשמוסיפים על הידיעה הזאת את האמונה האבסולוטית ב'צדיק האמת' – אז זוכים להתקשרות לצדיק. התקשרות לצדיק פירושה אהבה, שאתה אוהב את ה'צדיק האמת' באהבה עצומה, וזהו 'התקשרות לצדיק', כי אין קשר יותר חזק בין האנשים מקשר של אהבה.

עיקר שלמות מצות "ואהבת לרעך כמוך" מקיים אדם באשתו

יג. כתוב שעיקר הקיום של מצות (ויקרא יט, יח) 'ואהבת לרעך כמוך' אני ה' – אדם מקיים באשתו, כי באשתו הוא יכול לקיים "במוך" – 'כמוך ממש', וכמו שכתוב בגמ' בסנהדרין (דף ע"ו): 'האוהב את אשתו כגופו ומכבדה יותר מגופו' (יש כאלה שמפספסים את זה, וחבל). באשתו אדם יכול להגיע לאהבה כזאת עצומה, עד שההתקשרות תהיה גדולה כל כך שיהיו גוף אחד ממש, בבחינת (בראשית ב, כד) "על פן יעזוב איש את אביו ואת אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד", פירש"י: הולד נוצר על ידי שניהם, ושם נעשה בשרם אחד" (גמ' סנהדרין נח). אבל פשוט לשון הפסוק הוא שהאיש והאשה נעשים ממש בשר אחד – וזה ע"י אוהבה כגופו.

אהבת הצדיק היא האהבה הכי גדולה

יד. אבל רבינו אומר (בלקוטי מוהר"ן תורה קל"ה) דבר פלא פלאות, וז"ל: 'ואהבתו את הצדיק יהיה יותר מאהבת נשים, כמו שכתוב (שמואל ב' א, כו) "נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים". כי צריך אדם לאהוב את צדיק האמת – יותר אפילו מאשתו. וזה אפשרי. ומי שמרגיש את האהבת הצדיק בליבו – זו אהבה משכרת, ממש שכרו חושים של אהבה עד אין סוף, וזו מדרגה עצומה ועילאית של אהבה שיכולים לזכות לה'.

על ידי אמונה ואהבה לצדיק נהפכים למהות הצדיק

טו. רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן (תורה קכ"ט), ביאור נפלא מה האדם מרוויח כשהוא מקורב לצדיק, וז"ל: 'בשם צדיק, אף שאינו מקבל ממנו כלל, הוא גם בן טוב מאד. והאמונה לבדה שמאמין בהצדיק, מועיל לעבודת השם יתברך. כי טבע האכילה שהמזון נתהפך לנאון, כגון פשהחי אוכלת צומח כגון עשבים, נתהפך העשבים לחי, כשנכנסין בתוך מעיה וכו'. ולכל מקום שנכנס לשם המזון שנתחלק להאיברים, נתהפך למהות האיבר ממש שנכנס לשם. כגון החלק מהמזון הנכנס להמח נתהפך למח, והנכנס ללב נתהפך ללב וכו'.

והביאור בזה: כשאדם אוכל יש תיקון ועליה למאכל, הלחם שהיה דומם, נהפך להיות בדרגת מדבר (יש דומם, צומח, חי, מדבר, ויש דרגת ישראל), והוא עולה ומתעלה עד שמתהפך להיות המהות וחלק מהאדם. ולכל מקום שנכנס שם המזון, נתהפך למהות האיבר שנכנס אליו. ומבואר שם בתורה: שגם לארץ ישראל יש את הכח העצום הזה, וז"ל: וזהו (במדבר יג, לב) "ארץ אוכלת יושביה", כי 'ארץ' היא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים לו, ג) "שכן ארץ ורעה אמונה". וזהו "אוכלת יושביה", כי כשנכנס לארץ, שהיא בחינת אמונה, נאכל אצלה, הינו שנתהפך למהותה. הינו כשדבוק להצדיק ומאמין בו, שהוא בחינת ארץ, נאכל להצדיק ונתהפך למהות הצדיק ממש. וכן ארץ ישראל בעצמה, יש לה גם בן הכח הזה. ועל פן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פתיבות קיא), 'כל היושב בארץ ישראל שרוי בלא עון' שנאמר (ישעיה לג, כד) "העם היושב בה נשוא עון". כי היא "ארץ אוכלת יושביה", שהיושב שם נאכל אצלה, ונתהפך למהותה הקדוש. ועל פן אפילו 'המהלך ארבע אמות בארץ ישראל, מבטח לו שהוא בן עולם הבא', עכ"ל.

כשהלך רבינו ד' אמות בארץ ישראל השיג כל מה שרצה

טז. רבינו הקדוש עם כל המדרגות עצומות שלו, עד שהוא לא בא לארץ ישראל הוא לא זכה לשלמות, וכשהוא בא לארץ ישראל הוא זכה לקבל את בחינת ראש השנה שלי – עד שכל העולם תלוי בראש השנה שלו, וגם יש מסורת שאז הוא קיבל גם את הסוד של 'תיקון הכללי' וכל זה הוא קיבל כשהגיע לנמל חיפה, בערב ראש השנה תקנ"ט, אחרי שהלך ארבע אמות, מיד זכה לכל המדרגות העצומות והנפלאות של קדושת ארץ ישראל לצדיק שכמותו. וכמו שמובא בשבחי הר"ן (ח"ב אות ט"ו), וז"ל: 'וגדל עצם השמחה שהיה לו באותו הרגע שנכנס ועמד על אדמת הקדש'.

שגלה לנו – שיכולים לזכות על ידם למה שיכולים לזכות שאין למעלה מזה, אף-על-פי-כן פחו הגדול והעצום גבה הרבה הרבה מאד שאין לשער – יותר מכל מה שגלה, ואפלו ממה שלא גלה וכו', ואם פן ההתקרבות בעצמו והדבקות להצדיק גבה הרבה הרבה יותר גם ממה שיכולים לזכות על-ידי עצותיו הקדושות, פי 'המחבר לטהור טהור', עכ"ל. גם ידוע השיחה הנפלאה של רבינו ידועט אויף מיין כח' – 'סמכו על כחי'.

יש מכתב חזק מאוד מר' נתן בעלים לתרופה (סי' קפ"ט), וז"ל: ואני חוזר על כל הצדדים בכל פעם, ואני מוצא שום חיות ותקוה ומנוס והצלה בכל מה שעובר על האדם בזה העולם, כי אם פח הצדיק האמת, עכ"ל. ועוד כתב שם (מכתב ר"ב), וז"ל: ותודה לאל יש לנו דאקטיר בזה (רבינו הקדוש) שבקי מאד ברפואות נפשנו עד תכליתו עד הסוף האחרון, ומלבד רפואותיו היקרים פחו הגדול בעצמו עולה על הכל, עכ"ל.

מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם

כ. רבינו אמר (חיי מוהר"ן אות קצ"א), וז"ל: מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם, אלו אנשים מאנשינו שמתו מקדם הנה להם חשש, אבל אתם, מאחר שאני הולך לפניכם אין לכם לחוש כלל. ומה אם הנשמות שלא הפירו אותי כלל הם מצפים על תקונים שלי, מכל-שפן אתם. כל מה שרבינו עבר לאומן כחצי שנה לפני פטירתו, זה כדי לתקן ולעשות טובה ל-30,000 נשמות שנפטרו שם על קידוש השם (בזמן מאורעות אומן) ורבינו אמר לרבי נתן יש שם רבבות נשמות שמחכים על הפטירה שלו כדי שיתקן אותם. ואמר רבינו, אם אלה שלא הכירו אותי אני יכול לעשות טובה, אז אתכם על אחת כמה וכמה שאוכל לעשות טובה.

הביאו לי 'אבנים וסיד' ואני בונה מהם בניינים נפלאים

כא. ובחיי מוהר"ן (אות רצ"ג) מובא: אמר לאנשינו מה לכם לחשב מחשבות, אין אתם צריכים פי אם לתת אבנים וסיד ואני בונה מהם בניינים נפלאים ונוראים. פלומר, שאנו צריכין רק לעסק בעבודת ה' בפשיטות בתורה ובתפלה ומצוות והוא עושה בזה מה שעושה, עכ"ל. כל המצוות שאנחנו עושים והתורה שאנחנו לומדים – זה להביא לצדיק 'אבנים וסיד' והצדיק עושה איתם בניינים נפלאים. כתוב (שמות לט, ג) "ויביאו את המשכן אל משה", העם הביאו את נדבתם למשכן, והחכמי לב עשו את כל כלי המשכן עמודיו טבעותיו וכו' וכו', אבל הם לא יכלו להקים אותו, רק משה יכל, וכמו שכתוב (שם מ, יח): "ויקם משה את המשכן".

מעלתו הגדולה של בצלאל

כב. בזמן משה היו צדיקים הכי גדולים, היה את יהושע, אהרן, בצלאל, נחשון וכלב וכו' וכו'. ולמשל בצלאל, אין לנו שום כח לשער ולתאר מה המדרגה שלו. כתוב עליו בגמרא (ברכות נה.) "יודע הנה בצלאל לצרף אותיות שבהן נבראו שמים וארץ", כלומר שבצלאל היה יכול לברוא כדור הארץ נוסף, הוא ידע את שמות הקודש שבהם נבראו העולם. ובכל אופן, בצלאל לא יכל

אי אפשר לשער במה, אלו כל הימים היו וכו', לא יספיקו לבאר אפס קצה מזה. פי תקף ומיד השיג מה שהשיג, פי אמר שתתקף בשתלף ארבע אמות בארץ ישראל – פעל מיד מה שרצה להשיג (וע' גם בחיי מוהר"ן אות קל"ד).

סיפור על הבעש"ט מה הרויח תלמידו כשהתקשר אליו

יז. נספר סיפור, להבין את המעלה שמגיעים כשמתקשרים אל צדיקים, והסיפור מובא בשבחי הבעש"ט (עמ' צ"ו, ובדפוס בלגרד עמ' תרי"ב). אחד הדברים המעניינים אצל הבעל שם טוב הקדוש היה, שהיה מצוה לתלמידים שלו לקרוא לפניו בספר שהיה לומד. וכן ראינו את ההנהגה הזו אצל הרבה צדיקים, שהם בעצמם לא קוראים מהספר, אלא אומרים לתלמיד שלהם שיקרא את הלימוד לפניהם, והם מסבירים את הלימוד.

פעם אחת הבעל שם טוב נתן לאחד מהתלמידים שיקרא לפניו בספר 'עין יעקב', והבעש"ט מסביר והתלמיד הוסיף ג"כ משלו, והיה להם לימוד פורה. פתאום אותו תלמיד רואה את אחד מתלמידי הבעל שם טוב שכבר נפטר, שהוא יורד מגן עדן לבוש בבגדי שבת לבנים מפוארים, ופחד מאוד התלמיד. ואחרי שנגמר המחזה, שואל התלמיד את רבו הבעל שם טוב, איך זכיתי לכוזה דבר, הרי כתוב בספרים שלראות נשמת צדיק נפטר – זה מדרגה יותר גבוהה מנבואה, ודבר זה לא שייך אלי? ענה לו הבעל שם טוב: "מפני שאמרת לפני – ואני אמרתי לפניך, והייתי מזכך אותך בדבורי, והתקשרנו שנינו והיינו לאחד, ומחמת זה ראית".

איך שייך להבין מה שאמר 'להיות כמוני ממש'

יח. לפ"ז נבין מעט אחת השיחות היותר קשות, כי אמר רבינו בשיחות הר"ן (שיחה קס"ה) וז"ל: כל אהד ואהד יוכל לזכות לבוא למדרגתו להיות כמוני ממש, פי העקר תלוי רק ביגיעות ועבודות באמת, עכ"ל. והנה הכל מקשים על זה: איך אפשר לזכות לזה, איך אפשר לזכות להתייגע כל כך, לעשות אפס קצהו ומעט מזעיר מעצם עבודת רבינו הקדוש. אבל כפי דברי הבעש"ט הנוראים הנ"ל, יש לנו מעט פתח בדבר, שהרי אמר הבעש"ט: "מפני שאמרת לפני – ואני אמרתי לפניך, והייתי מזכך אותך בדבורי, והתקשרנו שנינו והיינו לאחד, ומחמת זה ראית". כי אם נזכה להתייגע מאוד באהבת הצדיק ואמונה גמורה בו, ונהיה מתקשרים אליו בכל נפשנו ובכל מאודנו, נוכל להשיג איזה מדרגה בבחינת 'היינו לאחד', ונוכל לזכות לאיזה בחינה שאמר רבינו לזכות לבוא למדרגתו להיות כמוני ממש'.

'סמכו על כוחי', וכוחו גדול מהתורות והעצות שגילה

יט. רבינו אמר בלקוטי מוהר"ן (תורה קכ"ג), וז"ל: העקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ע"כ. בקונטרס 'התקשרות לצדיק האמת של ר' שמואל הורביץ (פרק ג), הדפסנו את זה בכתבי אנשי שלומנו (עמ' אקלד), כתוב: ההתקרבות וההתקשרות להצדיק הוא פלילית דכללית של כל העבודות והעצות והמדרגות הקדושות, פי זאת ידוע שאחרי כל הטובות שעשה רבינו ז"ל עמנו, בהתורות והמעשיות והשיחות והעצות

שניתן לבצאל ולא למשה. ויש להיפך, דיש עבודות שהם שייכות רק לצדיק הגדול ביותר, וזה צירוף כל העבודות של עם ישראל, כמו בניית המשכן, שהוא צירוף כל המעשים של נדבת עם ישראל וכל עבודת חכמי לב. כל ישראל היו צריכים להביא 'אבנים וסיד' למשכן, אבל לעשות מ'אבנים וסיד' בנינים נפלאים – את המשכן בעצמו זה רק משה רבינו יכול לעשות.

לצרף את עבודת הדור ולעשות ממנה משכן זה רק צדיק האמת

כו. וכן בענין התפילות שלנו, רבינו מסביר (ליקו"מ תורה ב' אות ו') על התקשרות לצדיקים בתפילה, וז"ל: "וְצִדִּיק כָּל אֶחָד לְבֹנֵי בְּתֻלָּתוֹ, שִׁיקָשֶׁר עֲצָמוֹ לְצִדִּיקִים שְׁבִדוֹר כִּי כָּל צִדִּיק שְׁבִדוֹר הוּא בְּחִינַת מְשֵׁה מְשִׁיחַ וְכוּ', וְכָל תְּפִלָּה וְתַפְלָה שֶׁכָּל אֶחָד מִתְּפַלֵּל הוּא בְּחִינַת אֵיבָר מִהַשְׁכִּינָה, שֶׁהֵם אֲבָרֵי הַמְּשֻׁכָּן, שְׂאִין אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יְכוּל לְאַעְלֵא שִׁיפָא בְּשִׁפָּא כָּל חַד לְדוֹכְתֵיהּ – אֲלֵא מְשֵׁה בְּלַחֲדוֹ. וּבְשִׁבִיל זֶה צָרִיף לְהֵבִיא וּלְקַשֵּׁר כָּל הַתְּפִלוֹת לְצִדִּיק הַדּוֹר כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וַיְבִיאוּ אֶת הַמְּשֻׁכָּן אֶל מְשֵׁה" והוא יודע... לעשות אותה קומה שלמה, כמו שכתוב: "וַיִּקַּם מְשֵׁה אֶת הַמְּשֻׁכָּן".

וזאת העבודה והתפקיד של הצדיק שבאותו הדור, שהוא בבחינת "איתפשטותא דמשה בכל דור ודור" כמבואר בתיקוני הזוהר (תיקון ס"ט דף קיד.), וזה הצדיק מקבל את התפילות של כל עם ישראל, והוא עושה את תענוג להקב"ה – ע"י שהוא מצרף את כל התפילות והמצוות, הוא בונה מהן קומה שלימה, ולכן אנחנו מקשרים את ומביאים את התפילות והעבודות לצדיק האמת.

אי אפשר להיות איש כשר בלי להתקרב לצדיק האמת

כו. מובא בחיי מוהר"ן (אות רצ"ט) דבר נפלא, וז"ל: פֶּעַם אֶחָת דְּבַר עַמִּי מַעֲנִין שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאֶמֶת כִּיֵּאָמַר בְּשִׁמְתִּיקְרִיבִין לְהַצְדִּיק הָאֶמֶת שְׁבִדוֹר. וכדי להבין את הדברים נביא עוד ממה שכתוב בחיי מוהר"ן (אות ש"א), וז"ל: אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל עַל עֲצָם הַתְּגַבְרוֹת הַיֵּצֶר הָרַע רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ, אֲנִי יְדַעְתִּי הַיֵּצֶר הָרַע שְׁלָכְס, אֲלוֹ הָיוּ לוֹקְחִין מִכֶּם הַיֵּצֶר הָרַע הָיוּ הוֹלְכִין וּמְקַלְחִין צְנוּרוֹת מְלֵאִים דָּם וְכָל הָעוֹלָם הָיָה מְלֵא דָם. הַיּוֹם אֲנַחְנוּ בְּמַצַּב שֵׁישׁ לֵנוּ יֵצֶר הָרַע גָּדוֹל מְאֹד, וְאִיךָ אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאֶמֶת, כְּשֵׁישׁ לוֹ מְפַלְצֵת שֶׁל יֵצֶר הָרַע בְּתוֹכוֹ, וְמָה הָעֵצָה שְׁתַּעֲזוֹר לוֹ בְּשִׁבִיל זֶה? אֹמֵר רַבֵּנוּ: שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאֶמֶת – וּבִטּוֹחַ שְׂאֵף אֶחָד מֵאִיתָנוּ לֹא יְכוּל לְהַעֲדִיד עַל עֲצָמוֹ שֶׁהוּא אִישׁ כְּשֶׁר בְּאֶמֶת, וְאִנִּי לֹא מְדַבֵּר עַל צִדִּיק, וְאֶפִּילוֹ לֹא עַל הַבִּינּוֹנִי שֶׁל אֲדַמּוֹרֵר הַזֶּקֶן בְּעַל יְהִתְנִיאוֹ, אֲלֵא עַל אִישׁ כְּשֶׁר וְגַם זֶה אִי אֲפֻשֶׁר – כִּיֵּאָמַר בְּשִׁמְתִּיקְרִיבִין לְהַצְדִּיק הָאֶמֶת שְׁבִדוֹר. וְזֶה שְׁכָתוֹב רַבֵּנוּ בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת (צִדִּיק אֹת נה) טוֹב לְבַלּוֹת זְמַן רַב – בְּשִׁבִיל שְׁעָה אֶחָת שְׂיִתְקַרֵּב לְצִדִּיק.

החילוק בעולם בין קודם שיש צדיק לאחר כן

כת. עוד כתב שם בחיי מוהר"ן (אות רצ"ט), וז"ל: עֲנֵה וְאָמַר קִדְּם שְׁנַמְצָא הַצְדִּיק הָאֶמֶת בְּעוֹלָם יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם וְיִתְבַּרֵּךְ מֵעַצְמוֹ. אֲבָל אַחֲרַי שְׁכָבֵר נִמְצָא הַצְדִּיק הָאֶמֶת בְּעוֹלָם אִי אֲפֻשֶׁר לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם וְיִתְבַּרֵּךְ בְּאֶמֶת בְּשׁוּם אֶפֶן כִּיֵּאָמַר בְּשִׁזְכוּכֵין לְהִתְקַרֵּב

להרכיב את המשכן, רק משה. וכן כל שאר הצדיקים שהיו, לא יכלו לעשות זאת רק משה, וכמו שנבאר.

מדוע לבניית המשכן הוצרך צחוף האותיות שנברא בו העולם

כג. וקודם לכן נבאר מדוע היה צריך בצלאל בשביל בניית המשכן לדעת את צירופי האותיות שבהם נבראו שמים וארץ, כתוב בתיקוני הזוהר (בהקדמה דף יג.) "תְּקוּנָא דְּמִשְׁכְּנָא הָוָה צִיּוּרָא דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית, וְגִנְתָּא דְּעֵדֶן" (תקון המשכן כְּצִיּוּר שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית [ג] עֵדֶן). כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּשֻׁכָּן צָרִיף לְדַעַת אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית בְּכַלּוֹת בְּפִרְטוֹת, אֶת כָּל שְׁמוֹת הַקּוֹדֵשׁ שֶׁהַקְּב"ה הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְבְרוּא אֶת כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְצָרִיף לְהֵבִין אִיךָ לְצַרֵּף אֶת כָּל הָאוֹתוֹת הָאֵלוּ בְּכָל פֶּרֶט בְּמִשְׁכָּן, כִּי כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט בְּמִשְׁכָּן הוּא מְקַבֵּל לְאִיזָה בְּפִרְט בְּבְרִיאוֹהָ וּכְלִשׁוֹן הַזּוֹהַר: "שְׁנֵדָאֵי מְשֻׁכָּן וּמְנוֹרָה וּמְקַדֵּשׁ וּמִזְבֵּחַ וְשִׁלְחָן, הַכֹּל הוּא דְּיוֹקָן שֶׁל דְּיִוְרֵי הַשְׁכִּינָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְלִכֵּן יֵשׁ פִּרְטִים שֶׁמְקַבְּלִים לְשִׁמְשׁ וְלִירַח, וְלִכּוֹכְבִים, וְלִכְדוֹר הָאֶרֶץ לְיָמִים, לְיָבֻשׁוֹת, לְצַמְחָה, לְחַיּוֹת וְכוּ'. וּבְצַלָּל יֵדַע אֶת צִירּוֹפֵי הָאוֹתוֹת שֶׁהַקְּב"ה בְּרָא בָהֶם אֶת הָעוֹלָם.

בצלאל עושה את המנורה מה שמשה לא יכול לעשות

כד. יותר מזה, כתוב במדרש (במדבר רבה טו, י): אָמַר לוֹ הַקְּב"ה לְמִשֵּׁה (שְׁמוֹת כה, לא) "וְעֵשִׂית מְנֹרֶת זָהָב טָהוֹר", אָמַר לוֹ כִּיצַד נַעֲשֵׂה אוֹתָהּ, אָמַר לוֹ "מְקִשָּׁה תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה", וְאֵע"פ כֵּן נִתְקַשָּׂה מִשֵּׁה וַיִּרְדַּ וְשָׁכַח מַעֲשֵׂיהָ וְכוּ'. הִרְאָה לוֹ לְמִשֵּׁה, וְעוֹד נִתְקַשָּׂה בָּהּ, אָמַר לוֹ (שם, מ) "וְרָאָה וַעֲשֵׂה" – עַד שֶׁנִּטַּל מְנוֹרָה שֶׁל אִשׁ וְהִרְאָה לוֹ עֲשִׂיתָהּ, וְאֵע"פ כֵּן נִתְקַשָּׂה עַל מִשֵּׁה. אָמַר לוֹ הַקְּב"ה לָךְ אֲצַל בְּצַלָּל וְהוּא יַעֲשֶׂה אוֹתָהּ, וְאֵמַר לְבְּצַלָּל – מִיָּד עֲשֵׂאָהּ. הַתְּחִיל [מִשֵּׁה] תִּמָּה וְאוֹמַר, אֲנִי כִּמְהָ פַעֲמִים הִרְאָה לִי הַקְּב"ה וְנִתְקַשִּׁיתִי לַעֲשׂוֹתָהּ, וְאֵת שְׁלֹא רְאִיתִי – עֲשִׂיתִי מִדַּעַתְךָ, בְּצַלָּל – בְּצַל אֵל הֵייתָ עוֹמֵד כְּשֶׁהִרְאָה לִי הַקְּב"ה עֲשִׂיתָהּ וְכוּ', עַכ"ל. וְהַעֲנִין הוּא פֶּלֶא עַל פֶּלֶא, הִיתְכֵּן שֶׁבְּצַלָּל שֶׁהָיָה יוֹדֵד צַעִיר בֶּן 13 שָׁנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב בְּגַמ' בְּסִנְהֵדְרִין (סוף דף סט), שֶׁבֶן י"ג שָׁנָה עֲשֵׂה אֶת הַמְּשֻׁכָּן, יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת מָה שֶׁמִּשֵּׁה לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת.

את הקמת המשכן יכל רק משה

כה. ובכל אופן כשבאו להקמת המשכן, אף אחד לא יכל להקימו, וכמו שכתוב (שמות מ, יח), וּפִירֵשׁ"י (שם לט, לג), שְׂאֵף אֶחָד מֵהָאוֹמְנִים לֹא יְכוּל לְהַקְיָמוֹ. וּבְזוֹהַר (שמות דף רמ"א ע"ב) מוֹבָא הָעֲנִיִן בְּאוֹרֶךְ יוֹתֵר, וְז"ל בְּתַרְגוּם: כָּל מַעֲשֵׂה אֵינוֹ עוֹמֵד אֲלֵא בְּסִיּוּם הַמַּעֲשֵׂה וְעַל כֵּן וַיִּקַּם מִשֵּׁה אֶת הַמְּשֻׁכָּן, רְצוֹ לְהַקְיָמוֹ כָּל אוֹתָם חֲכָמֵי הַלֵּב, וְלֹא הָיָה מִתְּקַיֵּם, מִשּׁוֹם כְּבוֹדוֹ שֶׁל מִשֵּׁה, עַד שֶׁבָּא מִשֵּׁה וְהַקְיָמוֹ, ע"כ. וּמְבֹאֵר שְׁכוֹלֵם נִיסוּ לְהַקִּים אֶת הַמְּשֻׁכָּן, וְלֹא הֵלֵךְ לָהֶם, לֹא לְאַהֲרֹן, וְלֹא לְכָל חֲכָמֵי לֵב, וְאֶפִּילוֹ לֹא לְבְּצַלָּל שֶׁהִצְלִיחַ לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׂאֶפִּילוֹ מִשֵּׁה לֹא מִצְלִיחַ (כְּמוֹ הַמְּנוֹרָה). כִּי מִי שִׁיכוֹל לְצַרֵּף אֶת כָּל הַצִּירּוֹפִים בְּיַחַד, וּלְבַנּוֹת אֶת הַמְּשֻׁכָּן זֶה רַק מִשֵּׁה רַבֵּנוּ.

רואים מכאן שהקב"ה בוחר ונותן לכל צדיק וצדיק את העבודה המיוחדת שלו, יש צדיקים גדולים מאוד מאוד, ולא ניתן להם לעשות עבודות שניתן לצדיקים קטנים מהם, כמו מעשה המנורה

חמשה יחידי הדורות

ל. מבואר בחיי מוהר"ן (אות רע"ט), שיש חמשה צדיקים שהם בחינת יחידי הדורות, ולכן יש שזוכים להתקרב למשה רבינו ע"י לימוד התורה כמו בני הישיבות הרגילות שמתקרבים להקב"ה בעיקר ע"י לימוד תורה שבכתב ושבעל פה, והם במסלול של משה רבינו, אבל המסלול הזה הוא הכי רחוק שיש, כי מי משה רבינו עד עתה עבר העולם הרבה מאוד שינויים, ונוספו כמה וכמה סוגים של יצר הרע נוראים שלא היו פעם.

ויש שזוכים להתקרב ע"י לימוד הקבלה של רבי שמעון בר יוחאי, על ידי לימוד זוהר ותיקונים. ויש את המקובלים שזוכים להתקרב לצדיק האמת דרך לימוד תורת האר"י ז"ל. ויש את החסידים שמתקרבים דרך הבעש"ט הקדוש. ויש יהודים שזוכים להתקרב דרך רבינו הקדוש הנחל נובע מקור חכמה. וכל יהודי בכל מקום יכול להתקרב לאחד מחמשת יחידי הדורות, ע"י לימוד התורות שלהם, ובפרט על ידי אהבה התקשרות ואמנוה וכנ"ל.

עצת ההתקשרות לרבינו הקדוש

לא. אנחנו מצאנו פטנט להתקרב לצדיק האחרון מבין החמשה, כי היות שהוא האחרון הוא הכי קרוב אלינו, והוא יש לו את הרפואות שהכי מועילות ליצר הרע שהתחדש דוקא בדורות האחרונים, וכדברי הביאור הליקוטים הנ"ל, ולכן אנחנו מתקרבים לרבי נחמן מברסלב. ורבינו הקדוש כולל את כל חמשת הצדיקים, כי כל צדיק מ'יחידי הדורות' מוסיף עוד על קודמו, (יש בזה אריכות גדולה וכבר דיברנו בכמה הזדמנויות בזה), ולכן דרך רבי נחמן מברסלב אפשר להתקרב בקלות יותר. ובאמת ידוע שרבינו מתעסק גם עם נשמות מאוד לא פשוטות, ויודע לקרב אותם. היום חזרתי מהנסיעה לרבינו באומן, ורק בשבת היינו בציון הקדוש, וראינו איזה נשמות מתקרבות לרבינו כאלו נשמות שאף אחד לא יכול לטפל בהם: בין תלמידי חכמים, ובין כל אלו שבאמצע, ובין אלו שלמטה למטה, כי לרבינו יש את הכוח לרדת אל כל יהודי.

נצחתי ואנצח גמתי ואגמור

לב. עיקר הכוח של הצדיק – הוא דוקא אחרי פטירתו. רבינו כותב בחיי מוהר"ן (אות רכ"ט): "נצחתי ואנצח גמתי ואגמור". ולכאורה קשה: אם נצחתי, אז מה זה 'אנצח', אם גמתי מה זה 'אגמור'? והביאור: נצחתי את המלחמה שהייתי צריך לנצח בימי חיי, ואנצח את המלחמה שיש אחרי פטירתי. גמתי את העבודה שהייתי צריך לעשות בימי חיי, ואגמור את העבודה שיש אחרי פטירתי.

מעלת הציון הקדוש יותר אפי' מחייו הקדושים

לג. המעלה של הציון של רבינו, היא יותר גדולה אפילו מחייו הקדושים. ויש לזה דוגמה מאוד יפה: אחת המתנות הכי גדולות שרבינו נתן לנו, זה לומר תיקון הכללי בציון הקדוש, על ידי שאדם עושה תשובה ונטהר במקוה, ונותן פרוטה לצדקה בהזכרת שמו הקדוש, ואומר את עשרה מזמורים של 'תיקון הכללי' – הוא זוכה לכפר את חטאות הנעורים. אבל מי שהיה עומד ליד רבינו

אליו. ולבאר את החילוק בין קודם שיש את הצדיק האמת בעולם לאחרי, נביא את דברי מוהר"ן זיע"א בלקוטי הלכות (ח"מ ח"ב הלכות נכסי הגר ג, ב) דימה את הענין לגר שרוצה להתגייר שאין לו שום אפשרות להתגייר – רק על ידי ישראל, שהם המקבלים את הגרים, אותו דבר כל מי שרוצה להיכנס לקדושה, אין לו שום אפשרות להיכנס – רק על ידי שמתקרב לצדיק האמת.

וזה מתקשר לפרשת השבוע 'פרשת משפטים' בסופה בענין הגרות של עם ישראל. עם ישראל נכנסו בברית עם הקב"ה ע"י ג' דברים: ע"י מילה, טבילה, וע"י והזאת דמים (כריתות ט). וכמו שהביא רש"י בפסוק (שמות כד, ו): "וַיִּקַּח מִשָּׁה חֲצֵי הַדָּם וַיִּשֶׂם בְּאַגָּנֹת". ברית המילה היתה במצרים (ויתכן שהיתה הטפת דם ברית גם במעמד הר סיני). עד מתן תורה כל גוי שרוצה להתגייר (דהיינו לעבוד את הקב"ה ולא לאל אחר), לא היה צריך לעבור תהליך גיור על ידי ישראל דוקא, אלא ברגע שהוא החליט שהוא עוזב את העבודה זרה, הוא נכנס בקדושה. וזה מה שהיה עם כל הצדיקים שהיו עד מתן תורה. אבל מאז מתן תורה 'התחדשה הלכה' – גוי שרוצה להתגייר, אם הוא לא יקבל גרות בפני ישראל, שיגירו אותו ויכניסו אותו תחת כנפי השכינה, הגיור שלו לא שווה כלום. ואותו דבר בענין הנהגת הצדיק, כי עד שיש צדיק בעולם, כל אחד יכול להיות איש כשר גם בלי הצדיק, אבל אחרי שיש הנהגת צדיק בעולם, אי אפשר לזכות להיות אפילו איש כשר בלי הצדיק.

בזכות שנתגלו הצדיקים יש נסיונות גדולים יותר

כט. ולבאר קצת נביא מה שכתב בביאור הליקוטים (כדברי פתיחה), וז"ל: מְבַאֵר מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל לְעֵנֵן הַצְּדִיקִים יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שְׂקֵדִים יְרִידַת הַצְּדִיקִים לְזֶה הָעוֹלָם, יֵשׁ בִּיכְלֵת לְהִיּוֹת אִישׁ בְּשֵׁר וְעוֹבֵד אֶת ה' גַּם זֹלַת זֶה הַצְּדִיק וְתוֹרָתוֹ. וּמִשְׁבָּא לְזֶה הָעוֹלָם, אֵין בִּיכְלֵת כָּלֵל לְזִכּוֹת זֹלַתוֹ וְזֹלַת תּוֹרָתוֹ לְמָה שְׂצָרִיף לְזִכּוֹת. וּכְפִי הַנִּרְאָה מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִדְּרָכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִנְהַגַת הָעוֹלָם, זֶה לְעֵמֶת זֶה – וּבִירִידַת הַצְּדִיק הַרּוֹפֵא נְפְשוֹת לְזֶה הָעוֹלָם, בְּרִפּוּאוֹת וְתַחְבּוּשׁוֹת יְקָרוֹת וְנִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא נִתְגַּלוּ עַדִּין מְעוֹלָם, נִתְחַדְּשִׁים כְּנֶגֶד זֶה, מַחְלוֹת וּמְכַאֲבִים חֲדָשִׁים שֶׁלֹּא הָיוּ עַדִּין בְּעוֹלָם, וְשֵׁאִין בִּיכְלֵת לְעֵמֶד כָּלֵל כְּנֶגְדָם, אִם לֹא בְּסִגְלוֹת וְרִפּוּאוֹת הַצְּדִיק, שְׁנֵתְחַדְּשׁוּ וְיִרְדּוּ כְּנֶגְדָם בְּאֵלֶּה הָעֵתִים. וְהַבְּלִתִי מִתְרַפָּא בָהֶם, אֲבָדָה תִּקְוָתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם.

האר"י ז"ל (שער הגלגלים הקדמה ל"א סוף דף לב) וז"ל: כל שורש מהם דומה לאילן אחד, שמוציא פירות – שהם התלמידי חכמים, ועלים וענפים ועצים וקליפין וכו', והם עמי הארץ, עכ"ל. ומבואר שכל הנשמות קשורות, ונשמת הצדיק היא השורש והפרי, וכל שאר הנשמות הפשוטות הם טפלות אליה, כמו ענפים עצים וקליפות, ולכן על ידי שמתקשרים לנשמת הצדיק ומתבטלים אליו, ומאמינים בו, ומקשרים אליו את העבודה ה' שלנו, אז אפשר לנו להיות אנשים כשרים. ומכלל הן אתה שומע לאו – אם אדם לא זוכה להתקרב לצדיק האמת, אז הוא מפספס את כל עבודת השם. ולכן העבודה שלנו האמתית היא להתקרב לצדיק האמת.

לז. וכששמע דוד המלך שמת אבשלום, כתוב (שמואל ב' יט, אה):
 "וַיִּדְגֹּז הַמֶּלֶךְ ... וַיִּבְכֶּה וַיֹּאמֶר.. בְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם, בְּנֵי בְנֵי אֲבִשָׁלוֹם, מִי
 יִתֵּן מוֹתִי אֲנִי תַחְתִּיךָ אֲבִשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי... וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל גָּדוֹל בְּנֵי
 אֲבִשָׁלוֹם אֲבִשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי" – דוד אמר שמונה פעמים אבשלום.
 וכתוב בגמ' (סוטה י'): שבשבע פעמים הראשונות הוא הוציא אותו
 משבע מדורי גיהנום, ובפעם השמינית הוא הכניס אותו לגן עדן.
 ואפילו שהבכי של דוד המלך עלה לו ביוקר, כי עם ישראל רצו
 לעזוב את דוד באותה שעה, כי יואב בן צרויה שהיה שר צבאו
 אמר לו (שם, ז): "לֹא־הִבֵּה אֶת שְׁנָאִיךָ וְלֹשְׁנָא אֶת אֶהְיֶיךָ כִּי הִגְדַּת
 הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וְעֲבָדִים, כִּי יִדְעָתִי הַיּוֹם כִּי לֹא אֲבִשָׁלוֹם חַי
 וְכֻלְּנוּ הַיּוֹם מֵתִים, כִּי אֲזִי יִשָּׂר בְּעֵינֶיךָ"? ואז יואב אמר לדוד (שם,
 ח): "יָעֲתָה קוֹם צֵא וְדַבֵּר עַל לֵב עֲבָדֶיךָ כִּי בַה' נִשְׁבַּעְתִּי כִּי אֵינְךָ
 יוֹצֵא אִם יִלִּין אִישׁ אֶתְךָ הַלַּיְלָה וְרָעָה לְךָ זֹאת מִכָּל הָרָעָה אֲשֶׁר
 בָּאָה עֲלֶיךָ מִנְּעָרֶיךָ עַד עֲתָה". כי בזה שדוד המלך בכה על בנו
 אבשלום שלפני רגע רצה להרוג אותו ואת כל אנשי דוד, זה עשה
 דבר נורא לעם ישראל שמסרו נפש בשביל דוד.

ויש להבין, וכי מה שיואב מבין, דוד לא מבין? הרי גם דוד יודע את
 כל זה. אלא שדוד באותו זמן היה עסוק באבל שלו כאבא
 שמתאבל על הבן שלו, להוציא אותו משאול תחתיות משבע
 מדורי גיהנום, ולהכניס אותו לגן עדן, כדי שיקבל את הזכויות
 שלו, כי כאמור למרות כל הדברים החמורים שהוא עשה, אבשלום
 היה צדיק גדול מאוד, וזה מה שעושה דוד המלך. נכון שדוד הוא
 מלך, אבל הוא גם אב רחום, ועכשיו זה הרגע להציל את הבן שלו
 משאול תחתיות, ולכן הוא לא עושה שום חשבון, אלא מציל את
 אבשלום מהגיהנום. ואת כל זה יואב לא ידע.

גם רבינו זכה לקבל את הכח הזה להוציא אדם מהגיהנום

לח. ומובא בחיי מוהר"ן (אות רח"צ) חידוש גדול, וז"ל: הַכַּח שֶׁהָיָה
 לְדוֹד הַמֶּלֶךְ לְוַמֵּר שְׁמוֹנֶה פְּעָמִים אֲבִשָׁלוֹם בְּנֵי בְנֵי וְעַל יְדֵי זֶה הֵעֲלָה
 אוֹתוֹ מִשְׁבַּע מְדוּרֵי גֵיהֶנּוּם וְהִכְנִיסוֹ לְגַן עֵדֶן כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל, זֶה
 הַכַּח יֵשׁ לוֹ גַם כֵּן, שֶׁהוּא יָכוֹל זֹאת גַם כֵּן לְהַעֲלוֹת בְּדַבְרוֹ בְּעֶלְמָא
 אֶת הָאָדָם מִכָּל הַשְּׁבַע מְדוּרֵי גֵיהֶנּוּם וְהִכְנִיסוֹ לְגַן עֵדֶן. וזה הפשט
 בשיחה הנ"ל שרבינו אומר שהוא יכול להוציא אדם מהגיהנום,
 ולדברים של רבינו יש כיוון, ויש לו כח לצעוק על כל יהודי מעם
 ישראל, לצעוק לו: 'בני, בני... שמונה פעמים, ולהוציא אותו
 מהגיהנום ומשאול תחתיות.

הבחירה שלנו היא האם להאמין לצדיק או לא

לט. אבל אחרי שקבלנו כזאת מתנה, יש לנו גם בחירה. והבחירה
 היא: האם להאמין או לא להאמין בדברים האלה, וזה היצר הרע
 שלנו, להחליש אותנו מהאמונה. ואיך נגיע לאמונה אמיתית? הרי
 כרגע אני מדבר דברים גדולים מאוד, שצריכים אמונה גדולה, וכן
 למה לי זה כל כך דבר פשוט, הרי אני אדם רצינול, וב"ה זכיתי
 להתקרב לרבינו בגיל 37, אחרי שעשיתי הרבה טיולים בהרבה
 מקומות (למדתי בישיבות ליטאיות, וגם אצל המקובלים, וגם בחצרות של חסידות),
 למה פתאום האמונה התמימה והפשוטה הזאת שבתה אותי?

בחיים חיותו ואומר את 'תיקון הכללי', זה לא היה מועיל לזה, כי
 אמירת העשרה מזמורים מועילים רק ל'מקרה לילה', אבל לא כדי
 לכפר חטאות נעורים.

רק אחרי פטירת רבינו הקדוש שעלה למדרגה הרבה יותר גבוהה,
 הוא יכול לפעול גם בזה, וכמו שכתוב בשיחות הר"ן (שיחה קמ"א וחי
 מוהר"ן רכ"ה), רַבְּנוּ ז"ל יַחַד שְׁנֵי עֲדִים נֶאֱמָנִים: תַּלְמִידוֹ רַבִּי אֶהְרֶן
 מִבְּרֶסֶלַב וְתַלְמִידוֹ רַבִּי נִפְתָּלִי מִנְּעֵמְרוֹב, וְהַבְּטִיחַ וְאָמַר בְּפִנְיָהֶם,
 שְׁמִי שְׂבִיבָא עַל קַבְרוֹ וַיֹּאמֶר שֵׁם אֱלוֹ הַעֲשֶׂה מְזַמְרֵי תְהִלִּים וַיִּתֵּן
 פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה עֲבוּרוֹ, אֶפְלוֹ אִם גָּדְלוֹ וְעֲצֻמוֹ עֲוֹנוֹתָיו וְחַטָּאוֹ מְאֹד
 מְאֹד (שזהו חטאות נעורים) חַס וְשָׁלוֹם, אֲזִי אֶתְאַמֵּץ וְאֶשְׁתַּדֵּל לְאַרְךָ
 וְלָרַחֵב לְהוֹשִׁיעוֹ וְלִתְקֵנוֹ. וְאָמַר: 'אֶשְׁתַּחֲוֶה לְאַרְךָ וְלָרַחֵב לְהִטִּיב
 עִמּוֹ, בְּפִאוֹתָיו אֶמְשַׁכְּהוּ וְאֹצִיאֵהוּ מִהַשָּׁאוֹל תַּחְתִּיתוֹ'.

גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחיהן

לד. מובא בגמרא (חולין ז'): "בכה רבי ואמר מה בחייהן כך במיתתן
 על אחת כמה וכמה, דאמר ר' חמא בר חנינא: 'גדולים צדיקים
 במיתתן יותר מבחייהן. ומובא בזוהר אחרי מות (ח"ג דף עא):
 אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: 'הַצַּדִּיקִים מְגַנְּיִם עַל הָעוֹלָם בְּחִיָּהֶם, וּבְמִיתָתָם
 יוֹתֵר מִבְּחִיָּהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ישעיה לז, לה) 'וַיִּגְנוּתִי עַל הָעִיר הַזֹּאת
 לְהוֹשִׁיעָה לְמַעַנִּי וְלִמְעַן דָּוִד עֲבָדִי', וְאֱלוֹ בְּחִיָּיו לֹא כְּתוּב (כלומר
 בחיים של דוד לא כתוב שיכל להגן). ומובא בספר 'מגיד מישרים'
 (שמות): כאן רמזו סוד שלימדתיך שצדיקים מולידים במיתתם –
 יותר מבחייהם, משום שכשמסתלק צדיק מן העולם, כמה נפשות
 דאזלין ערטלאין בעלמא ואין להן מנוחה – באות אליו.

הבן יכול לעשות טובה לאבא אבל לא האבא לבן

לה. רבינו אומר בחיי מוהר"ן (אות רח"צ) שלדוד המלך היה כוח
 מיוחד, ומה היה הכח שלו? אמרו חז"ל: "ברא מזכה אבא" – הבן
 יש לו כח לזכות את האבא שלו, אומר קדיש, ועושה דברים
 לעילוי נשמת האבא, וזה כח של הבנים להיטיב עם האבות. ולכן
 אשרי מי שזוכה להשאיר בן צדיק בעולם ירא שמים ועובד ה', כי
 כל לימוד תורה, וכל מצוה, וכל קדיש שלו – הוא מזכה אותו, זה
 הדבר הכי גדול שיכול להיות. אבל זה לא קורה הפוך, כלומר,
 שהאבא לא יכול לעשות טובה לבן שלו שנפטר רחמנא ליצלן.

דוד המלך העלה את אבשלום משבעה מדורי גיהנום

לו. אבל יש מישהו שכן יכול לעשות טובה לבנו – וזה דוד המלך
 שעשה טובה לבנו אבשלום שחטא כנגדו כמה פעמים, הוא הרג
 את אמנון בן דוד, וגם רצה להרוג את דוד אביו, ולקחת את
 המלוכה, וגם בא על עשר פילגשי אביו. לאבשלום היה עוונות
 גדולים מאוד, אע"פ שמצד אחד אבשלום היה גם צדיק כמובא
 בגמ' (נויר ד'): "תניא רבי אומר: אבשלום נזיר עולם היה". אבל
 כשהוא נפטר הורידו אותו לשבעה מדורי גיהנום שזה מקום הכי
 נמוך בגיהנום, בגלל החטאים שעשה.

המסירות נפש של דוד להצלת אבשלום מהגיהנום

העצה לחיזוק באמונת רבינו - ללמוד הרבה את ספריו הקדושים

מ. אני אומר לכם את הסוד: צריך שיהיה קרקע פורייה בעבודת השם, שזה אומר: להרבות בלימוד בספרי רבינו הקדוש. כשאתה מתרגל ולומד הרבה ליקוטי מוהר"ן, לומד סיפורי מעשיות, ספר המידות, ליקוטי עצות וכו' – נפתחים לך העיניים לראות מהי גדולתו האמיתית של רבינו. ולכן מי שישאל אותי מה הכיסוי לדברים שאני אומר? אני אשיב לו: 'אני יכול לתת לך הבטחה, שאם תלמד הרבה בספרי רבינו, ותלמד אותם בעומק ובהבנה, תזכה גם אתה לקבל את האמונה התמימה והפשטה הזאת שרבינו מדבר עליה, כי זאת מתנה שניתנה לכל יהודי. אלא שכדי שהאמונה תיכנס ללב, היא צריכה קרקע פוריה. והקרקע היא הלימוד בספרים הקדושים של רבינו.

זו העבודת חיים שלי, לפרש את הספרים באופן כזה, שכל אחד יוכל להרגיש את האמונה הזאת. התחלנו את זה בספר המידות, ידוע שאת חלק א' של ספר המידות רבינו התחיל אותו בגיל שש, וסיים אותו בגיל 13, ומי שלומד בו רואה את הבקיאות העצומה וידיעה בכל התורה כולה שהיתה לרבינו כבר בגיל בר מצווה, ממש דבר פלא, איך אפשר לנער צעיר להבין ולהוציא את התמצית מכל סוגיא מכל פסוק, וכשמגיעים לחלק השני זה הסודות שרבינו הוציא מהמדרשים, ומבינים שההשגות שיש שם הם פלאי פלאות. וחשוב שכל אחד ילמד בספר המידות ויראה את הדברים בעיניים שלו, ויקבל אותם, ודבר זה לא נפלא ממך, רק תרצה וגם אתה תזכה לאמונה עצמה.

הזכרנו שסימכו על כוחי – של רבינו – הוא גדול יותר מהתורות והעצות של רבינו, אבל כנגד הסימכו על כוחי יש בחירה גדולה, והבחירה שלך: היא האם להאמין בצדיק ולהתקשר אליו, וללמוד את הספרים שלו, או לא, ולהפסיד את המתנה הזאת בידיים. אני רוצה לתת עצה לכל מי שבאמת רוצה להיות איש כשר, ולכל מי שבאמת רוצה לזכות לעלמא דקשוט כמו שצריך, יש לך מסלול מוצלח עם רבינו הקדוש, ובעז"ה עם תשובה אמיתית, אפשר להגיע לכל המתנה הגדולה הזאת.

"הצדיק יכול להעלות מתים למדרגה גדולה"

מא. ואני רוצה להוסיף עוד דבר: רבינו אומר בספר המידות (צדיק אית כ"ו) "הצדיק יכול להעלות מתים למדרגה גדולה". יש לצדיק כח פלאי. וזה דבר שהרבה לא יודעים, כי הם רגילים ששוקלים כל הזמן את העונות והזכויות, ומה המצב שלך, ולפי זה דנים אותך ופה רבינו בא ואומר: "הצדיק יכול להעלות מתים למדרגה גדולה".

הבעש"ט מעלה ומוריד ומעלה יהודי לעולם העליון

מב. ונספר סיפור נורא מהבעל שם טוב הקדוש. היה יהודי שזכה לעשות טובה גדולה לבעל שם טוב בחייו. והבעש"ט אמר לו: 'זכות הטובה שעשית לי, אני יעמוד לך לעזרה בעולם העליון. כך הבטיח לו הבעש"ט. רבי גרשון מקיטוב גיסו של הבעש"ט הקדוש שמע את הדברים האלה ורצה לבדוק. והלך לאותו יהודי ואמר לו:

'אני משביע אותך בתקיעת כף שאחרי פטירתך תבוא אלי בחלום, ותספר לי איך הבעל שם טוב פעל בשבילך בעולם העליון. ואכן אחרי שאותו יהודי נפטר הוא בא בחלום וסיפר לרבי גרשון: שהוא נפטר כיהודי פשוט והגיע לבית דין של מעלה, ואז פתאום הוא שומע צעקה של הבעל שם טוב: "ארויף, ארויף, ארויף" (ביידיש: תעלה, תעלה, תעלה) ועליתי למעלה כמו שהוא הבטיח לי. אחר כך כששמע הבעל שם טוב, שאותו יהודי שנפטר גילה לרבי גרשון גיסו את הסיפור הזה. הבעל שם טוב אמר: "אראפ, אראפ, אראפ" (ביידיש: תרד, תרד, תרד) והורידו את אותו נפטר חזרה למטה. אותו יהודי לא ידע את נפשו, כי הוא כבר טעם מהטעם העליון הזה, וכבר החזירו אותו למטה. ולכן הוא שוב בא אל רבי גרשון מקיטוב בחלום בבכיה, והתלונן ואמר לו: 'תראה מה עשית לי בגלל התקיעת כף שלך, הכרחת אותי לבוא לספר לך, ובגללך הפסדתי את הכל. מיד רבי גרשון הלך אצל הבעל שם טוב, ואמר לו שאותו יהודי לא אשם, כי אני אשם, ואני לוקח על עצמי את כל האחריות על כל מה שקרה. ואז עוד פעם הבעל שם טוב שאג בקול: "ארויף, ארויף, ארויף" והחזירו את אותו יהודי למדרגה למעלה.

צריך למצוא איך לעשות שהצדיק יכיר לי טובה

מג. ומוזה נבין כמה הכוח של צדיק האמת בעולם העליון, הוא כח אין סופי, ויש לצדיק כוח להעלות יהודי שעשה לו טובה, והצדיקים לא נשארים חייבים, לכן אם אדם חכם, שיחפש איך אני יכול לעשות טובה לצדיק האמת, ואפילו שהוא כבר נפטר. והטובות שאתה יכול לעשות בשביל הצדיק, זה הפצת שם הצדיק בעולם, והפצת תורתו, כי הצדיק רוצה להחזיר את עם ישראל בתשובה, ואם אתה תורח בענין הזה, בממון ברצון ובטרחא, וגם להוציא עיל זה זמן, להתייגע בענין ההפצה של ספרי הצדיק, הדבר הזה הוא יעזור לך, שבעזרת ה' הצדיק יכיר לך טובה בעולם העליון, וגם פה בעולם הזה.

אדם שעשה טובה לצדיק להפיץ את המעיינות שלו, שזה הרצון האמיתי של הצדיקים שיפוצו מעיינותיהם חוצה, וכמו הסיפור הידוע שאמר המשיח לבעל שם טוב הקדוש ששאל אותו: 'אימתי קאתי מר?' והוא ענה לו: 'לכשיפוצו מעיינותיך חוצה'. ולכן צריך להשתדל להפיץ את המעיינות של הצדיק בכל דרך אפשרית (ספרים, עלונים, חוברות, תיקון הכללי, ללמד שיעורים ולהפיץ אותם), בכל מה שאתה יכול, ואפילו להתייגע להזיע לסחוב ולהרים את הספרים, ולעשות הפצה, בכל דבר בדבר שאתה עושה – זה זכות שתעמוד לך לדורי דורות ולנצח נצחים, זה שווה מיליארדים (והרבה יותר מזה...) אין לשער ולתאר. ה' יתברך יזכה אותנו להתקשר לצדיק האמת, וליזכות להתקרב להשם יתברך, בלימוד תורה ובקיום המצוות, ונזכה לגאולה השלימה ברחמים – אמן ואמן.

שבת שלום ומבורך. עריכה: ליאור גבע